

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Järjestyssääntöohje ja mobiililaitteopas -webinaari

Laura Francke, Kurt Torsell, Olli Korhonen ja Heidi Ruonala
Opetushallitus
6.5.2025

Ohjelma

- Tervetuloa, perusopetuslain muutos puhelimen käytön rajoittamisesta
Laura Francke, Johtamisen tuki yksikön päällikkö
- Välkommen, Ändringar i lagen om grundläggande utbildning gällande begränsning av telefoner och andra mobila enheter
Kurt Torsell, Direktör för den svenska verksamheten
- Järjestyssäätöohje ja esimerkkivirkkeitä järjestyssäännöistä
Juristi Heidi Ruonala
- Mobiililaiteopas ja usein kysytyjä kysymyksiä mobiililaitteista
Juristi Olli Korhonen
- Vanliga frågor om mobila enheter
Enhetschef Laura Francke
- Webinaarin päätös
Laura Francke ja Kurt Torsell

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Perusopetuslain muutos puhelimien käytön rajoittamisesta

Laura Francke opetusneuvos, Johtamisen tuki yksikön päällikkö

Perusopetuksen puhelimen ja muiden mobiililaitteiden rajoitukset hyväksytty eduskunnassa

- Eduskunta hyväksyi 29.4.2025 perusopetuksen puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön rajoittamisen lainsäädäntömuutoksen. Laki vaatii vielä presidentin vahvistamisen.
- Uudistunut perusopetuslaki tulee voimaan 1.8.2025.
- Perusopetuksen koulujen täytyy päivittää järjestyssääntönsä muutosten mukaisiksi lain voimaan tulon mennessä: tämä täytyy tehdä yhdessä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Paikallisia opetussuunnitelmia ei kuitenkaan tarvitse päivittää.

Mikä nyt muuttuu?

- Jo tähän mennessä perusopetuksen koulut ovat voineet halutessaan kieltää puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytön oppitunneilla järjestyssäännöissään. Lain määräys yhtenäistää toimintatavat kaikissa kouluissa.
- Laki määrää oppituntikäytöstä, opetuksen järjestäjät määräävät laitteen säilytyksestä oppitunnilla ja laitteen käytöstä ja säilytyksestä välitunnilla, siirtymisissä ja ruokailussa.
- Jatkossa mobiililaitteiden käyttö voidaan kieltää koko koulupäivän ajaksi, aikaisemmin näin ei ole voinut tehdä. Edelleen mobiililaitteiden välttämätön käyttö on oltava mahdollista koko päivän ajan.
- Järjestyssäännöissä voi ja täytyy jatkossa määrätä, missä oppilaan mobiililaitteet säilytetään. Tämä mahdollistaa esimerkiksi puhelimen säilyttämisen puhelinparkissa, mitä aikaisemmin on voitu vain suositella.
- Opetushallituksessa suositlemme, että koulut rajoittaisivat järjestyssäännöissään oppilaiden puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä oppituntien lisäksi myös opetuksettomana aikana.

Oppitunnit

- Perusopetuslaki kieltää oppilailta mobiililaitteiden käytön oppituntien aikana.
- Oppilaat eivät saa käyttää puhelinta, tablettia, kannettavaa tietokonetta, kuulokkeita, kellopuhelinta tai älykelloa koulun oppitunneilla muuten kuin oppimiseen opettajan antamalla luvalla.
- Mobiililaitetta voi käyttää opettajan tai rehtorin luvalla myös oppimisen apuvälineenä tai terveydellisistä syistä: esimerkiksi kehitys- ja puhevammaisen kommunikointiin ja diabeetikot verensokerin seurantaan.
- Järjestyssäännöissä täytyy jatkossa määrätä myös siitä, missä oppilaan mobiililaitteet säilytetään oppituntien aikana.

Opettaja päättää milloin ja millä tavalla digitaalisia laitteita käytetään oppimiseen ja opetukseen

Puhelimien käytön rajoittamisella turvataan koulujen työrauhaa ja mahdollistetaan jokaisen keskittyminen oppimiseen.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet velvoittavat, että kouluissa opetetaan uusien teknologioiden käyttöä digitalisoituvassa yhteiskunnassa toimimista varten.

- Digitaaliset laitteet ja palvelut ovat osa oppimisympäristöä.
- Digitaalista osaamista ja monilukutaitoa edistetään osana kaikkien aineiden opetusta.
- Jokaisella oppijalla on oikeus kehittää digitaalista osaamistaan ja hyödyntää digitaalisia laitteita oppimisessa.

Välitunnit, ruokailu ja siirtymät paikasta toiseen

- Järjestyssäännöissä täytyy jatkossa määrätä mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä muuna kouluaikana, kuten välitunneilla, luokasta toiseen siirryttäessä tai ruokailussa.
- Laitteiden säilytyspaikka voi olla koulupäivän aikana esimerkiksi puhelinparkki, oppilaan reppu tai hänen lukollinen kaappinsa. Muutos aikaisempaan on se, että jatkossa oppilas voidaan määrätä säilyttämään puhelintaan eri säilytysratkaisuissa.
- Puhelimen käytön voi kieltää koko koulupäivän ajaksi. Koulujen tulee kuitenkin aina sallia mobiililaitteen välttämätön käyttö koko koulupäivän aikana. Välttämättömällä käytöllä tarkoitetaan esimerkiksi yhteydenottoa huoltajaan opettajan luvalla, jos oppilas on sairastunut. Oppilaalla on aina oikeus myös ilman koulun henkilöstön lupaa soittaa hätätilanteessa hätänumeroon.

Opetushallitus suosittelee puhelimen käytön rajoittamista lakia laajemmin

Opetushallituksessa suositlemme, että koulut rajoittaisivat järjestyssäännöissään oppilaiden puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä oppituntien lisäksi myös opetuksettomana aikana.

- Suosituksemme on, että laitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla sekä paikasta toiseen siirryttäessä.
- Ruokailun osalta suositlemme kieltämään laitteiden käytön kokonaan.
- Opetuksen järjestäjät päättävät näistä kysymyksistä laatiessaan järjestyssääntöjään. Suositus koskee myös esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta.

Lisäksi suositlemme, että lasten puhelimet pysyvät esimerkiksi repuissa myös aamu- ja iltapäivätoiminnan, kerhojen ja Harrastamisen Suomen malliin liittyvän toiminnan aikana. Puhelinta saisi käyttää vain henkilöstön luvalla. Tästä määrätään toiminnan järjestäjien omissa säännöissä.

Tavoitteena häiritsevän käytön rajoittaminen ja digitaalisen osaamisen takaaminen

Perusopetuksen puhelimen ja muiden mobiililaitteiden rajoittamisen tavoitteena on

- työrauhan edistäminen
- oppimisen ja siihen keskittymisen edistäminen
- häiritsevän käytön rajoittaminen
- liikunnallisen elämäntavan edistäminen
- tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistäminen
- hyvien ruokailutapojen edistäminen

Lukiot ja ammatilliset oppilaitokset voivat rajoittaa puhelimen käyttöä järjestyssäännöissään

- Lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta koskevassa lainsäädännössä ei ole säännöksiä puhelinten ja mobiililaitteiden kiellosta, käytöstä tai säilytyksestä.
- Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät voivat päättää, päivittävätkö järjestyssääntönsä tässä yhteydessä.
- Oppilaitokset voivat järjestyssäännöissään määrätä, että puhelinten tai muiden mobiililaitteiden häiritsevä käyttö opetuksen aikana on kiellettyä ja että omat laitteet on pidettävä häiriöttömässä tilassa esimerkiksi repussa. Laitteiden käyttöä välitunneilla ja muuna opetuksen ulkopuolelle jäävänä aikana voidaan rajoittaa, mutta ei kieltää kokonaan.

Opetushallituksen uudet tukimateriaalit

- Päivitetty [Ohje järjestyssääntöjen laatimisesta sekä uudet esimerkkivirkkeet järjestyssäännöistä](#)
- Päivitetyt [Puhelimen ja muun mobiililaitteen käytön säännöt koulussa –nettisivu](#) sekä mallisopimusohjat Oman laitteen käyttö opetuksessa, Kotiin vietävien koulun mobiililaitteiden käyttöehdot perusopetus, Opiskelijan henkilökohtaiseen käyttöön luovutettavan mobiililaitteen käyttöehdot lukio ja Opiskelijan henkilökohtaiseen käyttöön luovutettavan mobiililaitteen käyttöehdot ammatillinen koulutus
- Uudet [Usein kysytyt kysymykset mobiililaitteista](#)
- Uusi [huoneentaulu vanhemmille viestimiseen](#)

Huoltaja – huomioi, miten puhelinta saa käyttää koulussa

Tiesitkö, että

- Puhelimen, tabletin, kannettavan tietokoneen, kuulokkeiden, kellopuhelimen, älykellon tai muun mobiililaitteen käyttö on kielletty oppitunneilla perusopetuksessa.
- Koulu määrää järjestyssäännöissä mobiililaitteiden käytöstä välitunneilla, ruokailussa ja paikasta toiseen siirtyessä sekä siitä, missä niitä säilytetään kouluaikana.
- Käytön rajoittamisella varmistetaan työrauha ja keskittyminen oppimiseen sekä vahvistetaan lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Koulujen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhojen ja harrastusten järjestäjä ohjeistaa laitteiden käytöstä omista säännöissään.

Käyttö oppitunneilla

- Opettaja päättää, miten ja milloin mobiililaitteita käytetään oppimiseen ja digitaalisten harjoittelun.
- Oppitunneilla käytetään ensisijaisesti koulun laitteita.
- Opettaja voi ottaa mobiililaitteen pois oppilaalta, jos sillä häiritään opetusta ja oppimista.
- Koulu sopii huoltajien kanssa etukäteen oppilaan oman laitteen käytöstä opetuksessa.
- Oppilas voi käyttää omaa laitetta opettajan tai rehtorin luvalla myös esimerkiksi terveydellisistä syistä, kuten diabeteksen hoitoon.

Miten voit tukea lastasi ja koulun toimintatapoja?

- Osallistu järjestyssääntöjen laatimiseen ja huolehdi, että tunnet säännöt.
- Keskustele lapsesi kanssa mobiililaitteiden käytöstä.
- Kerro, että lapsesi voi aina pyytää opettajalta luvan käyttää puhelinta, jos hän sairastuu kesken koulupäivän.
- Muistuta lasta, että hätänumeroon saa aina soittaa.
- Ole yhteydessä opettajaan, jos lapsesi tarvitsee omaa mobiililaitetta koulupäivän aikana henkilökohtaiseen terveydenhuoltoon tai oppimisen apuvälineenä.
- Huolehdi, että sinulla on koulun yhteystieto, jonka kautta tavoitat lapsesi tarvittaessa koulupäivän aikana.

Kouluajan lisäksi tarvitaan toimenpiteitä lasten ja nuorten vapaa-ajan digilaitteiden käyttöön

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL sekä Opetushallitus laativat laajassa kansallisessa verkostoyhteistyössä vapaa-ajan ruutuaikasuosituksia ja toimenpiteitä lapsille ja nuorille.

Pienempien lasten suositukset

- Laaditaan verkostoyhteistyössä vuoden 2025 aikana.
- Toimeenpano vuodesta 2026 alkaen.

Nuorten suositukset

- Laaditaan verkostoyhteistyössä vuoden 2026 aikana.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Ändringar i lagen om grundläggande utbildning gällande begränsning av telefoner och andra mobila enheter

Kurt Torsell

Direktör för den svenska verksamheten vid Utbildningsstyrelsen

Begränsningar av användningen av telefoner och andra mobila enheter inom den grundläggande utbildningen godkända av riksdagen

- Riksdagen godkände den 29.4.2025 en lagändring som begränsar användningen av mobiltelefoner och andra mobila enheter i grundskolan. Lagen kräver ännu presidentens stadfästelse.
- Den förnyade lagen om grundläggande utbildning **träder i kraft den 1.8.2025.**
- Skolorna ska **uppdatera sina ordningsregler** i enlighet med ändringarna innan lagen träder i kraft: detta ska göras i samarbete med skolans personal, elever och deras vårdnadshavare. **De lokala läroplanerna behöver dock inte uppdateras.**

Vad ändras?

- Hittills har skolor kunnat förbjuda att mobiltelefoner används under lektioner i sina ordningsregler om de så önskat. **Den nya lagen förenhetligar praxis i alla skolor.**
- Framöver **kan användningen av mobila enheter förbjudas under hela skoldagen** – detta har inte varit möjligt tidigare.
- I **ordningsreglerna** kan och bör man framöver bestämma **var elevernas mobila enheter ska förvaras**. Detta möjliggör till exempel att telefonerna placeras i en telefonparkering, vilket tidigare bara har kunnat rekommenderas.
- Det måste dock fortfarande vara möjligt att använda mobila enheter vid behov under hela skoldagen.
- Utbildningsstyrelsen rekommenderar att skolorna i sina ordningsregler begränsar användningen av elevernas mobiltelefoner och andra mobila enheter även vid andra tidpunkter än under lektioner; inte bara under lektioner.

Kort sagt:

- Lektionstid – förbud enligt lag, med vissa undantag
- Raster, måltiderna och förflyttningar – utbildningsanordnaren har rätt att i ordningsreglerna bestämma att mobilerna är i förvar
- Utbildningsstyrelsen rekommenderar att mobilanvändningen begränsas bredare än vad lagen kräver – även under raster, måltider, förflyttningar
- Målet är att begränsa störande användning och säkerställa digital kompetens – arbetsro, färre störningsmoment, måltidsro
- Reglerna för mobilanvändning på andra stadiet kan också uppdateras, dock inte helt på samma sätt utan enligt lagstiftningen för respektive utbildningsform

Läraren beslutar när och hur digitala/mobila enheter används för lärande och undervisning

Genom begränsning av mobilanvändning tryggas arbetsron i skolorna och möjliggör att alla kan koncentrera sig på sitt lärande.

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen förpliktar skolorna att undervisa i användningen av ny teknologi för att eleverna ska kunna fungera i ett digitaliserat samhälle.

- Digitala enheter och tjänster är en del av lärmiljön.
- Digital kompetens och multilitteracitet främjas inom undervisningen i alla läroämnen.
- Varje elev har rätt att utveckla sin digitala kompetens och använda digitala enheter i sitt lärande.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Järjestyssääntöohje ja esimerkkivirkkeitä järjestyssäännöistä

Heidi Ruonala
Juristi

Opetushallituksen ohje järjestyssääntöjen laatimiseen

- Opetushallitus on päivittänyt ohjeen järjestyssääntöjen laatimiseen. Alun perin ohje on julkaistu vuonna 2016.
- Päivityksen taustalla on uusi puhelimia ja muita mobiililaitteita koskeva perusopetusta koskeva lainsäädäntö. Samalla ohjetta on päivitetty muilta osin vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä.
- Ohje on laadittu ennen kaikkea perusopetukseen, mutta sitä voidaan soveltaa myös aikuisten perusopetuksen, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen, tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen sekä vapaan sivistystyön järjestyssääntöjä laadittaessa ottaen kuitenkin huomioon lainsäädännöstä johtuvat erot, opiskelijoiden ikä ja ohjauksen tarve.
- Ohjeeseen on lisätty esimerkkejä ja niiden yhteydessä vaihtoehtoja, joita opetuksen ja koulutuksen järjestäjä voi käyttää apuna laatiessaan omia järjestyssääntöjään.
- [Ohje järjestyssääntöjen laatimisesta | Opetushallitus](#)

Järjestyssäännöt perusopetuksessa, lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa

- Perusopetuslain 29 §:n, lukiolain 40 §:n ja ammatillisesta koulutuksesta annetun 80 §:n mukaan opetuksen ja koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt peruskouluille, lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille. Vapaasta sivistystyöstä annetun lain 25 j §:n mukaan oppivelvollisille tarkoitettussa koulutuksessa tulee hyväksyä järjestyssäännöt lukiolain mukaisesti. Perusopetuslain 46 §:n mukaan aikuisten perusopetukseen sovelletaan perusopetuslain 29 §:ä ja myös aikuisten perusopetukseen tulee siten hyväksyä järjestyssäännöt.
- Tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen ja aikuisten lukiokoulutukseen on suositeltavaa laatia järjestyssäännöt, vaikka laki ei tähän velvoita.
- Järjestyssäännöillä edistetään koulun ja oppilaitoksen sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu- ja oppilaitosyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Järjestyssäännöt perusopetuksessa, lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa

- Järjestyssäännöt ohjaavat kaikkea koulutusta koskevan lainsäädännön nojalla järjestettyä koulujen ja oppilaitosten vuosisuunnitelman mukaista opetusta ja siihen liittyvää toimintaa. Esimerkiksi perusopetuslain piiriin kuuluvassa opetuksessa järjestyssäännöt koskevat näin ollen myös esiopetusta, valmistavaa opetusta ja ammatillisessa koulutuksessa erilaisia oppimisympäristöjä.
- Järjestyssäännöt ovat voimassa, kun oppilas osallistuu opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan koulussa ja oppilaitoksessa tai sen ulkopuolella.
- Järjestyssäännöt ovat koulukohtaisia ja niissä otetaan huomioon paikalliset olosuhteet.
- Perusopetuksen alaluokilla ja toisen asteen oppilaitoksissa säännöt voivat olla erilaisia ja eri tavoin muotoiltuja. Aikuisten perusopetuksessa ja toisella asteella tulee lisäksi huomioida oppivelvollisten opiskelijoiden ja aikuisopiskelijoiden erilainen asema.

Järjestyssääntöjen suhde lainsäädäntöön

- Oppilaiden perusoikeuksiin voidaan puuttua vain lain nojalla.
- Järjestyssäännöillä ei saa poiketa lainsäädännön ehdottomista säännöksistä.
- Järjestyssäännöissä voidaan antaa koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä edistäviä määräyksiä.
- Järjestyssäännöissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä kielletyistä esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä.
- Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.
- Velvoittavien kohtien ja suositusten tulee käydä tekstistä selkeästi ilmi.

Järjestyssääntöjen laatiminen

- Järjestyssääntöjen laatiminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Opetuksen järjestäjä vastaa, että jokaiseen kouluun on hyväksytty järjestyssäännöt. Opetuksen järjestäjä päättää hallinto- tai johtosäännössään, mikä toimielin tai toimihenkilö hyväksyy järjestyssäännöt.
- Järjestyssääntöjen tulee olla täsmällisiä, kielellisesti ymmärrettäviä ja helppolukuisia kaikille oppilaille ja muille kouluyhteisöön kuuluville ja huoltajille.
- Järjestyssäännöistä tulee käydä ilmi niiden hyväksymispäivämäärä ja voimaantuloajankohta. Järjestyssäännöt ovat voimassa toistaiseksi, ellei niitä ole hyväksytty määräajaksi.

Osallistuminen järjestyssääntöjen laatimiseen

- Opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista.
- Perusopetuslain 47 a §:n, lukiolain 33 §:n ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 106 §:n perusteella kaikille oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua järjestyssääntöjen valmisteluun, mikä myös sitouttaa oppilaita sääntöihin ja tekee ne tunnetuiksi oppilaille. Ennen järjestyssääntöjen hyväksymistä tulee lisäksi kuulla koulun oppilaskuntaa.
- Järjestyssääntöjen laatiminen voi olla osa opetussuunnitelman mukaista opetusta.
- Oppilaiden lisäksi myös opettajat, muu henkilökunta ja huoltajat tulee osallistaa järjestyssääntöjen laatimiseen.

Esimerkkivirkkeet järjestyssääntöjen laatimiseen

- Uutena osana järjestyssääntöohjetta annetaan perusopetuksen osalta ohjeita ja esimerkkivirkkeitä järjestyssäännöiksi. Opetuksen järjestäjä voi käyttää esimerkkejä ja niiden yhteydessä esitettyjä vaihtoehtoja apuna laatiessaan omia järjestyssääntöjään.
- Opetuksen järjestäjät voivat määrätä ja antaa suosituksia muustakin kuin tässä mainituista asioista eivätkä kaikki mainitut kohdat ole välttämättömiä.
- Esimerkkejä suositellaan käytettäväksi yhdessä järjestyssääntöohjeen kanssa.
- Esimerkkejä voidaan käyttää soveltuvin osin myös pohjana aikuisten perusopetuksen, lukion ja ammatillisen oppilaitoksen, tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen sekä vapaan sivistystyön järjestyssääntöjä laadittaessa.

Koulun nimi

- Opetuksen järjestäjän päättämä koulun nimi.
- Järjestyssäännöt voidaan laatia yhteisesti useammallekin koululle. Säännöissä voidaan määritellä myös muuta opetuksen järjestämispaiikkaa koskevia määräyksiä ja suosituksia (esimerkiksi retket ja leirikoulut).
- Järjestyssäännöissä voi olla eri määräyksiä ja suosituksia eri-ikäisille oppilaille.

Esimerkkivirkkeet:

- Nämä ovat _____ koulun järjestyssäännöt.
- tai
- Nämä ovat _____ kampuksella sijaitsevien ala- ja yläkoulujen yhteiset järjestyssäännöt.

Järjestyssääntöjen tarkoitus ja soveltaminen

Tässä voidaan

- Todeta perusopetuslain 29 §:n, lukiolain 40 §:n ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 80 §:n mukaisesti järjestyssääntöjen tarkoitus edistää koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.
- Informoida lainsäädännön ja järjestyssääntöjen velvoittavuudesta.
- Määrätä ajallisesta (kouluaika) ja alueellisesta (koulun alue) soveltamisesta. Koulun alue voidaan määritellä sanallisesti tai liittämällä järjestyssääntöihin koulun alueen määrittelemä kartta.

Esimerkkivirkkeet:

- Kouluaikaan sisältyy lukujärjestyksen mukainen koulupäivä, kouluruokailu, välitunnit sekä koulun järjestämät retket, leirikoulut, liikuntapäivät, juhlat ja muut tilaisuudet sekä välitunnin mittainen _____ minuutin aika ennen ja jälkeen lukujärjestyksen mukaisen koulupäivän. Koulun pihalle voi saapua _____ minuuttia ennen koulupäivän alkua. Koulupäivän loputtua koulun pihalla voi olla _____ minuuttia.
- Koulualueena pidetään koulurakennuksia ja piha-alueita sekä muita tiloja ja paikkoja, joissa opetusta annetaan. Järjestyssääntöjen liitteenä on kartta koulun alueesta.

Oppilaan oikeudet

Tässä voidaan

- Todeta kaikkien oppilaiden yhdenvertainen ja tasa-arvoinen asema sekä oikeus turvalliseen oppimisympäristöön.
- Kirjata perustuslain 16 §:n mukaiset oppilaan sivistykselliset perus- ja ihmisoikeudet, perustuslain 6 §:n mukainen oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, perustuslain 7 §:n oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä perustuslain 10 §:n mukainen oikeus yksityiselämän suojaan sekä YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 28 ja 29 artiklan mukainen oikeus koulutukseen.
- Oppivelvollisuuslain 16 §:n mukainen oikeus maksuttomaan perus- ja toisen asteen opetukseen.
- Perusopetuslain 47 a §:n mukainen oppilaan oikeus osallisuuteen ja oppilaskuntatoimintaan.

Oppilaan oikeudet

- Korostaa perustuslain 6 §:n mukaisesti erilaisten oppijoiden tasavertaista asemaa sekä sukupuolten välisen tasa-arvon sekä kielellisten, kulttuurillisten ja uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksien toteutumista.
- Kirjata oppilaan oikeus saada opetusta kaikkina koulun työpäivinä, oikeus perusopetuslain 4 a luvun mukaiseen oppimisen tukeen ja oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaiseen opiskeluhuoltoon, perusopetuslain 31 §:n mukainen oikeus maksuttomaan ruokailuun jokaisena koulun työpäivänä, oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämiin tulkitsemis- ja avustajapalveluihin ja apuvälineisiin, perusopetuslain 32 §:n mukainen oikeus koulukuljetukseen, 33 §:n mukainen oikeus majoitukseen sekä 34 §:n mukainen oikeus maksuttomaan tapaturman hoitoon.
- Viitata kiusaamisen osalta oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laadittuun suunnitelmaan sekä koulussa mahdollisesti käytössä olevaan kiusaamista ja väkivaltaa koskevaan ohjelmaan tai toimintamalliin.

Oppilaan oikeudet

Esimerkkivirkkeet

- Jokaisella oppilaalla on oikeus osallistua turvallisesti opetukseen.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen ja ilmaista mielipiteensä.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus opiskeluhuoltoon ja oppimisen tukeen.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus maksuttomaan ateriaan.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus opetukseen osallistumisen edellyttämiin tulkitsemis- ja avustajapalveluihin ja apuvälineisiin.
- Jokaisella oppilaalla on oikeus maksuttomaan tapaturman hoitoon.
- Jokaisella oppilaalla on edellytysten täytyessä oikeus koulukuljetukseen ja majoitukseen.

Oppilaan velvollisuudet

Tässä voidaan

- Kirjata perusopetuslain 26 §:n mukaisesti oppivelvollisuusikäisen oppilaan velvollisuus osallistua opetukseen, kunnes oppivelvollisuus on suoritettu.
- Kirjata perusopetuslain 35 §:n mukaisesti oppilaan velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti.
- Kirjata perusopetuslain 35 §:n mukaisesti oppilaan velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty lupaa poissaoloon.
- Kirjata perusopetuslain 35 §:n mukaisesti oppilaan velvollisuus käyttäytyä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä.
- Huomioida koulun henkilöstön ja oppilaiden yhteiset velvollisuudet yhdenvertaisen ja oikeudenmukaisen toimintakulttuurin ja opiskelu ympäristön luomiseksi.

Oppilaan velvollisuudet

Esimerkkivirkkeet:

- Jokaisella oppilaalla on velvollisuus osallistua lukujärjestyksen mukaiseen opetukseen ja tehdä opettajan antamat tehtävät huolellisesti kouluajalla ja kotitehtävät vapaa-ajalla.
- Meidän koulussamme toimitaan oma ja toisten turvallisuus huomioiden ja opettajan ohjeita noudattaen.
- Jokainen henkilöstön jäsen ja oppilas käyttäytyy ystävällisesti, reilusti ja toisia kunnioittavasti kaikkia koulun oppilaita ja koulun henkilöstöä kohtaan.
- Jokainen oppilas ottaa toiset huomioon, käyttää asiallista kieltä ja noudattaa hyviä tapoja sekä antaa muille opiskelu- ja työskentelyrauhan.
- Toisia ei saa lyödä, potkia, haukkua tai sanoa ilkeitä asioita toisille.
- Meidän koulussamme kukaan ei kiusaa tai syrji toisia. Jos sinua kiusataan tai huomaat kiusaamista, kerro siitä aikuiselle koulussa, aikuinen voi olla opettaja, kouluavustaja, kouluvalmentaja, kuraattori tai rehtori.

Hyvä käytös

Tässä voidaan

- Todeta hyvien tapojen mukaisesta käyttäytymisestä, kuten toisten huomioon ottaminen, työ- ja opiskelurauhan edistäminen ja kunnioittaminen, tervehtiminen sekä ohjeiden noudattaminen.
- Todeta lähteiden käytöstä ja plagioinnin kiellosta.
- Todeta digitaalisten oppimateriaalien ml. sovellusten ja tekoälyn asianmukaisesta käytöstä opetuksessa.
- Todeta hyvien ruokailutapojen noudattamisesta.
- Todeta asiallisesta pukeutumisesta. Oppilas pukeutuu niin, että voi turvallisesti osallistua opetukseen. Opettaja voi antaa tarkemman ohjeistuksen, miten erilaisiin oppimistilanteisiin kuten liikunta- tai teknisentyön tunneille tulee pukeutua niin, että turvallisuus ja hygieniasyyt tulevat huomioiduksi.
- Määrätä sovituista ajoista kiinni pitämisestä ja täsmällisyydestä. Tässä tulee huomioida, että myöhässä saapuneen oppilaan pääsyä oppitunneille voidaan rajoittaa, mutta sitä ei voida kokonaan kieltää. Oppilaita tulee ohjeistaa, miten kouluun pääsee, jos ovet suljetaan koulupäivän alkaessa.
- Suositella, ettei kouluun tuoda muita kuin koulupäivän aikana tarvittavia tavaroita esimerkiksi leluja ilman opettajan lupaa. Näiden tavaroiden osalta voidaan määrätä niiden säilyttämisestä esimerkiksi laukussa ja niiden häiritsevään käyttöön oppitunneilla voidaan puuttua.

Hyvä käytös

Esimerkkivirkkeet

- Koulussa noudatetaan hyviä käytöstapoja, otetaan muut huomioon ja noudatetaan annettuja ohjeita.
- Oppilaan tulee pukeutua niin, että hän voi turvallisesti osallistua opetukseen. Opettaja antaa tarkemman ohjeistuksen, miten erilaisiin oppimistilanteisiin tulee pukeutua niin, että turvallisuus ja hygieniasyyt tulevat huomioiduksi.
- Oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdeittä ilmaisematta.
- Oppitunneille tulee saapua ajoissa.
- Koulun ovi on koulupäivän alkaessa aamunavauksen ajan _____ minuuttia suljettu. Aamunavauksen jälkeen pääsee taas sisälle kouluun.
- Kouluun ei suositella tuotavaksi leluja tai muita tavaroita, joita ei tarvita koulupäivän aikana.
- Jos kouluun tuo leluja tai urheiluvälineitä, tulee niitä säilyttää repussa tai naulakossa ja niitä voi käyttää opettajan luvalla koulupäivän aikana.

Oleskelu ja liikkuminen

Tässä voidaan

- Määrätä välituntien viettopaikasta.
- Määrätä, että poistuminen koulun alueelta koulupäivän aikana ilman opetukseen liittyvää tai muuta perusteltua syytä, on kielletty.

Esimerkkivirkkeet:

- Oppilaan tulee viettää välitunnit välituntialueella ja noudattaa välituntivalvojan antamia ohjeita.
- Oppilas ei saa poistua koulualueelta koulupäivän aikana ilman opettajan tai muun koulun aikuisen lupaa.

Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

Tässä voidaan

- Määrätä koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista huolehtimisesta sekä toisten omaisuuden kunnioittamisesta.
- Määrätä, että roskaaminen on kiellettyä ja edellyttää jälkien siivoamiseen.
- Määrätä oppilaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden puhdistamisesta tai järjestämisestä.

Esimerkkivirkkeet:

- Jokainen oppilas huolehtii omalta osaltaan ympäristöstä sekä koulun ja koulun pihan siisteydestä.
- Jokaisen oppilaan tulee pitää hyvää huolta koulun omaisuudesta ja oppimateriaaleista.
- Oppilaiden tulee riisua kengät ennen luokkahuoneeseen menemistä.
- Ulkovaatteet tulee säilyttää naulakossa.

Turvallisuus

Tässä voidaan

- Suositella turvallisuuteen liittyvän vian tai puutteen ilmoittamista koulun henkilökuntaan kuuluvalle.
- Määrätä esimerkiksi polkupyörän, potkulaudan, mopon tai suksien säilyttämispaikasta.
- Todeta ja antaa ohjeita turvallista oppimisympäristöä edistävästä käyttäytymisestä välitunnilla.
- Mainita kameravalvonnasta koulun alueella.
- Suositella, miten koulumatkat kuljetaan.

Esimerkkivirkkeet:

- Turvallisuussyistä mopot, pyörät ja potkulaudat tulee jättää niille varatuille paikoille pihalle koulupäivän ajaksi.
- Koulu suosittelee, että 1. ja 2. luokan oppilaat eivät kulje koulumatkoja pyörällä ilman aikuista.
- Koulun pihalla ei saa heittää lumipalloja tai kiviä.
- Koulun käytävillä kuljetaan kävellen.

Päihteet ja vaaralliset esineet

Tässä voidaan

- Määrätä perusopetuslain 29 §:n mukaisesti, että kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Tämän voi tarkentaa koskevan muun muassa alkoholia, tupakkalain tarkoittamia tupakkatuotteita, huumausainelain tarkoittamia huumausaineita, sekä järjestyslain 10 §:ssä mainittuja toisen vahingoittamiseen soveltuvia esineitä ja aineita kuten veitsiä, ampuma-aseita sekä vastaavia esineitä ja aineita. Määräyksessä tulee riittävän tarkasti määritellä kielletyt esineet ja aineet.

Esimerkkivirkkeet:

- Tupakkatuotteiden, sähkösavukkeiden ja päihteiden hallussapito ja käyttö on kiellettyä.
- Kouluun ei saa tuoda teräaseita, tulentekovälineitä tai muita vaarallisia taikka toisen tai omaisuuden vahingoittamiseen suunniteltuja esineitä.

Energiajuomat, virvoitusjuomat, makeiset ja muut herkut

Tässä voidaan

- Määrätä omien eväiden syömisestä ja säilyttämisestä koulupäivän aikana.
- Antaa suosituksia esimerkiksi energiajuomien, virvoitusjuomien, makeisten ja perunalastujen tuomisesta kouluun.

Esimerkkivirkkeet:

- Eväitä saa syödä opettajan luvalla opettajan kertomana aikana ja opettajan osoittamassa paikassa.
- Purkkaa ei saa syödä oppitunnilla.
- Kouluun ei suositella tuotavaksi energiajuomia, limsoja, karkkeja, suklaata tai sipsejä.
- Jos kouluun tuo energiajuomia, limsoja, karkkeja, suklaata tai sipsejä, tulee niitä säilyttää repussa.
- Jos kouluun tuo energiajuomia, limsoja karkkeja, suklaata tai sipsejä, tulee niitä säilyttää naulakossa.

Kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot, turvaamistoimet ja muut seuraamukset

Tässä voidaan

- Viitata kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisen osalta opetussuunnitelman yhteydessä laadittavaan suunnitelmaan sekä luetella laissa säädetyt kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet ja muut seuraamukset.
- Todeta, että suositusten noudattamatta jättämisestä ei seuraa kurinpitokeinoja.
- Mainita koulun rehtorin ja opettajan velvollisuudesta ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niihin niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot, turvaamistoimet ja muut seuraamukset

Esimerkkivirkkeet:

- Suositusten noudattamatta jättämisestä voidaan keskustella oppilaan kanssa ja olla yhteydessä huoltajaan.
- Jos oppilas käyttäytyy epäasiallisesti, hänet voidaan määrätä kasvatuskeskusteluun. Mikäli epäasiallinen käyttäytyminen jatkuu keskustelun jälkeen tai se on vakavampaa, voidaan oppilas määrätä jälki-istuntoon. Mikäli tämänkään jälkeen käytös ei muutu tai se on vakavaa, voidaan oppilaalle antaa kirjallinen varoitus. Oppilas voidaan myös erottaa määräaikaisesti, mikäli oppilaan käytös on erittäin vakavaa.
- Jos oppilas häiritsee opetusta tai koulun muuta tilaisuutta, hänet voidaan määrätä poistumaan tilasta. Jos häirintä on kohtuutonta tai oppilas uhkaa toisten turvallisuutta, voidaan hänen opetuksensa evätä jäljellä olevan sekä seuraavan työpäivän ajaksi.

Kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot, turvaamistoimet ja muut seuraamukset

- Kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista, voidaan ottaa haltuun tai tarkastaa oppilaan tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.
- Kotitehtävien laiminlyönnistä voi seurata tehtävien teettäminen työpäivän jälkeen.
- Oppilas voidaan määrätä puhdistamaan tai uudelleen järjestämään hänen tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden (siivousvelvoite).

Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Tässä voidaan

- Todeta järjestyssääntöjen laatimisesta sekä oppilaiden, koulun henkilökunnan ja huoltajien osallistamisesta sääntöjen laadintaan.
- Todeta järjestyssäännöistä tiedottamisesta, seurantatavoista ja tarkistamisen ajankohdista.

Esimerkkivirkkeet:

- Nämä järjestyssäännöt on laadittu yhdessä koko koulun henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koko koulun henkilöstö ja oppilaat sitoutuvat noudattamaan näitä järjestyssääntöjä ja edistämään yhdessä turvallista ja viihtyisää koulupäivää. Huoltajat tukevat koulun oppilaiden koulun järjestyssääntöjen noudattamista ja turvallista ja viihtyisää koulupäivää.
- Nämä järjestyssäännöt ovat voimassa _____.____.20___ alkaen.
- Järjestyssäännöt ovat nähtävissä koulun kotisivuilla sekä ilmoitustaululla. Järjestyssäännöt käsitellään oppilaiden kanssa lukuvuosittain ja niistä tiedotetaan huoltajia. Järjestyssäännöt tarkistetaan säännöllisesti.

Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö ja säilyttäminen

- Puhelinta ja muita mobiililaitteita koskevat määräykset ovat pakollinen osa järjestyssääntöjä.
- Perusopetuslain 29 §:n mukaan *puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon*. Tämä tulee mainita järjestyssäännöissä eikä tästä saa poiketa, mutta tätä saa tarkentaa.
- Järjestyssäännöissä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppitunneilla.
- Järjestyssäännöissä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. Muulla kuin oppitunnilla tarkoitetaan mm. välituntia, ruokailua ja esimerkiksi siirtymisiä paikasta toiseen.
- Järjestyssäännöissä voidaan määrätä erilaisten laitteiden kuten esimerkiksi puhelinten, tablettien, kannettavien tietokoneiden, kellopuhelimien, älykellojen ja kuulokkeiden säilyttämisestä sekä määrätä laitteiden pitämisestä häiriöttömässä tilassa (ei ääntä tai värinää).

Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö ja säilyttäminen

Esimerkkivirkkeet perusopetuksen oppitunti:

- Puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään oppitunnin aikana puhelinparkissa.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään oppitunnin aikana oppilaan laukussa.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään oppitunnin aikana paikassa _____.
- Puhelimet säilytetään oppitunnilla paikassa _____, kellopuhelimet paikassa _____ ja tietokoneet paikassa _____.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet pidetään häiriöttömässä tilassa.
- Puhelimen ja muun mobiililaitteen saa hakea käyttöön oppitunnilla tilanteessa _____.

Puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö ja säilyttäminen

Esimerkkivirkkeet perusopetuksen välitunnit ja muu opetukseton aika:

- Puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään puhelinparkissa välitunnin, ruokailun ja siirtymien aikana.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään oppilaan laukussa välitunnin, ruokailun ja siirtymien aikana.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet säilytetään paikassa _____ välitunnin, ruokailun ja siirtymien aikana. Puhelimen ja muun mobiililaitteen saa hakea välitunnilla käyttöön tilanteessa _____.
- Puhelimet ja muut mobiililaitteet pidetään häiriöttömässä tilassa.
- Puhelimen käyttö on sallittua yhdellä klo ____ - ____ välitunnilla.
- Ruokailussa, juhlissa tai muissa tilaisuuksissa puhelimen käyttö on kielletty.
- Puhelinta saa käyttää Wilman käyttöön, jos tarvitsee katsoa lukujärjestystä.
- Puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää toisen henkilön kuvaamiseen tai videoimiseen ilman opettajan ja kuvattavan henkilön lupaa.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Mobiililaiteopas ja Usein kysytyt kysymykset Mobiililaiteoppaasta

Olli Korhonen
Juristi

PUHELIMEN JA MUUN MOBIILILAITTEEN KÄYTÖN SÄÄNNÖT KOULUSSA

- Sivuston tarkoituksena on selventää, mitä juridisia näkökohtia puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käyttöön liittyy.
- Linkki sivustolle: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/puhelimen-ja-muun-mobiililaitteen-kayton-saannot-koulussa>.

Oikeudellista taustaa

Perusopetuslain 29 §:n mukaan:

Oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon tai apuvälineenä.

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispäikässä sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluuyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppitunnilla sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla.

Mobiililaitteen käyttö oppitunnilla oppimiseen

- Puhelimen tai muun mobiililaitteen käyttö on sallittua oppitunnilla oppimistarkoitukseen opettajan luvalla.
- Lupa voi olla joko suullinen tai tarvittaessa kirjallinen ja se voi kattaa esimerkiksi yksittäisen tai useamman oppitunnin.
- Lähtökohtaisesti koulu tarjoaa opetuksessa ja oppimisessa käytettävät digitaaliset laitteet.
- Digitaalisten laitteiden ja palvelujen käyttö oppitunneilla perustuu opetussuunnitelman perusteiden mukaisiin tavoitteisiin.
- Puhelimen tai muun mobiililaitteen käytön kieltäminen ei poissulje velvoitetta opettaa digitaaliseen osaamiseen liittyviä sisältöjä ja taitoja.

Mobiililaitteen käyttö oppitunnilla terveydenhoitoon tai apuvälineenä

- Oppilas saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnilla terveydenhoitoonsa tai apuvälineenä opettajan tai rehtorin suullisella tai kirjallisella luvalla.
- Jos oppilas tarvitsee mobiililaitetta terveydenhoitoon tai apuvälineenä oppitunnin tai koko koulupäivän ajaksi, lupa tulee myöntää.
- Tällöinkään puhelinta tai mobiililaitetta ei saa käyttää opetusta tai oppimista häiritsevällä tavalla.
- Puhelinta tai muuta mobiililaitetta on mahdollista käyttää terveydenhoidossa esimerkiksi diabeteksen hoidossa. Kun puhelinta tai muuta mobiililaitetta käytetään terveydenhoitoon, on kyseessä useimmiten pitkäaikaissairaus, jolloin lupaa ei ole tarpeen pyytää tai myöntää toistuvasti, vaan se myönnetään esimerkiksi koko lukuvuotta varten.

Mobiililaitteen käyttö oppitunnilla terveydenhoitoon tai apuvälineenä

- Tapauskohtaista suullista lupaa ei tarvitse kirjata oppilastietoihin.
- Pitkäaikainen kirjallinen lupa on hyvä kirjata koulun käytössä olevaan oppilastietojärjestelmään. Opetuksen järjestäjä voi tallentaa luvan oppilastietojärjestelmään, kun oppilastietojärjestelmä täyttää lainsäädännön vaatimukset esimerkiksi tietosuojasta ja tietoturvasta.
- Opetuksen järjestäjä päättää, kuinka pitkäksi aikaa lupa myönnetään.
- Luvasta on hyvä informoida oppilasta opettavia ja ohjaavia tahoja siten, ettei oppilaan tarvitse osoittaa myönnettyä lupaa toistuvasti.
- Oppilaan terveystiedot ovat salassa pidettäviä tietoja. Lupakäytänteissä tulee huomioida se, etteivät ne tarpeettomasti paljasta oppilaan salassa pidettäviä tietoja. Oikeus salassa pidettävien oppilastietojen käsittelyyn on vain sillä koulun henkilöstöllä, joiden työtehtävät edellyttävät tietojen käsittelyä.

Rajoitukset muulloin kuin oppitunneilla

- Mobiililaitteen käyttö voidaan järjestyssäännöissä kieltää koko koulupäivän ajaksi. Koulupäivän aikainen välttämätön käyttö on kuitenkin aina sallittava.
- Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä **välitunnin** aikana. Koulu voi esimerkiksi määrätä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö on kielletty kaikilla välitunneilla tai että mobiililaitteiden käyttö on sallittua joillakin välitunneilla tai tietyllä välituntialueella.
- Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä myös **ruokailun** aikana. Ruokailu on opetussuunnitelman perusteiden mukaista ohjattua ja kasvatuksellista toimintaa, jossa harjoitellaan hyviä ruokailutapoja ja -tottumuksia.
- Järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä lisäksi **siirtymisten** aikana. Siirtymisillä tarkoitetaan oppilaan siirtymistä luokasta, opetustilasta tai oppimisympäristöstä toiseen, esimerkiksi liikuntapaikalle tai ruokailuun.

Rajoitukset muulloin kuin oppitunneilla

- Opetushallitus suosittelee, että opetuksen järjestäjät laativat välitunneille, siirtymisiin ja ruokailuun sellaiset järjestyssäännöt, jotka edistävät turvallista opiskeluympäristöä, oppimista ja keskittymiskykyä, rajoittavat puhelimen häiritsevää käyttöä, edistävät liikunnallista elämäntapaa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä hyviä ruokailutapoja.
- Käytännössä tämä voisi tarkoittaa sitä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä sekä kielletään kokonaan ruokailun aikana. Opetushallituksen näkemyksen mukaan puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö tulisi kieltää kokonaan ruokailussa.
- Koulu voi antaa tarkempia määräyksiä mobiililaitteista retkillä ja leirikouluissa. Koulu voi myös yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa sopia puhelimia ja muita mobiililaitteita koskevia yhteisiä pelisääntöjä retkiä ja leirikouluja varten.

Mobiililaitteen välttämätön käyttö

Yhteydenotto huoltajaan

- Jos oppilaalla on pakottava tarve olla yhteydessä huoltajaan koulupäivän aikana huoltajaan, voi tämä toteutua opettajan luvalla.
- Opettaja voi tätä tarkoitusta varten antaa oppilaalle luvan tarvittavaksi ajaksi hänen oman puhelimensa tai muun mobiililaitteen käyttöön.
- Tällaisia pakottavia tilanteita ovat esimerkiksi lapsen sairastuminen koulupäivän aikana.
- Koulun on hyvä kertoa huoltajille etukäteen, miten huoltaja voi olla yhteydessä kouluun, jos lapsi täytyy kiireellisen asian takia saada kiinni koulupäivän aikana.

Mobiililaitteen välttämätön käyttö

Hätänumeroon soittaminen

- Oppilaalla on aina oikeus ilman koulun henkilöstön lupaa hätätilanteissa ottaa yhteyttä viranomaiseen, esimerkiksi soittaa hätänumeroon.
- Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi hengenvaaralliset sairastapaukset, onnettomuudet ja vaaratilanteet.
- Koulun tulee suunnitella ja ohjeistaa oppilaat, että oppilaat tietävät, miten koulussa voi soittaa hätänumeroon.

Mobiililaitteen säilyttäminen

- Järjestyssäännöillä tulee määrätä puhelimien ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä oppitunnilla sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla.
- Oppilaiden tulee noudattaa järjestyssääntöjä mukaan lukien niiden määräykset mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä. Jos järjestyssäännöissä mobiililaitteet on määrätty säilytettäväksi oppitunneilla puhelinparkissa, oppilaan tulee noudattaa määräystä, eikä hän voi säilyttää puhelinta laukussa tai repussa.
- Säilyttämisen osalta mobiililaitteet voidaan määrätä järjestyssääntöjen nojalla säilytettäväksi koulupäivän aikana häiriöttömässä tilassa (ei ääntä tai värinää) esimerkiksi **laukussa, puhelinparkissa, oppilaan lukollisessa kaapissa tai muussa soveltuvassa paikassa.**
- Erilaisten laitteiden säilyttämisestä voidaan antaa järjestyssäännöissä eri määräykset.

Seuraukset laitteen epäasiallisesta käytöstä ja sääntöjen rikkomisesta koulussa

- Mobiililaitteen järjestyssääntöjen vastaiseen, epäasialliseen tai häiritsevään käyttöön koulussa voidaan puuttua perusopetuslaissa säädetyillä kurinpitokeinoilla, esimerkiksi kasvatuskeskustelulla, jälki-istunnolla, puhelimen haltuun ottamisella tai määräämällä oppilas poistumaan.
- Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.
- Mobiililaitte katsotaan häiritseväksi esineeksi, jos oppilas häiritsee sillä omaa tai toisen oppilaan oppimista tai opettajan opettamista. Myös oppilaan puhelimen äänetön opetukseen liittymätön käyttö voi olla häiritsevää käyttöä, vaikka tällä ei häirittäisi muita oppilaita tai opettajaa. Tällöin oppilas häiritsee käytöllään omaa oppimistaan.

Rajoitukset muussa kuin lasten perusopetuksessa

- Perusopetuslain järjestyssääntöjä, mobiililaitteiden käytön rajoituksia ja kurinpitokeinoja koskevia säännöksiä sovelletaan myös **esiopetukseen**.
- **Varhaiskasvatuslaissa** ei ole vastaavia säännöksiä, vaan lasten epäasialliseen käyttäytymiseen puututaan pedagogisin keinoin.
- Opetushallitus suosittelee lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden, että oppilaan käyttäytymiseen puututtaisiin esiopetuksessa lähtökohtaisesti samalla tavoin kuin täydentävässä varhaiskasvatuksessa.
- Opetushallitus suosittelee, että myös esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettaisiin.

Rajoitukset muussa kuin lasten perusopetuksessa

- Käytännössä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että lapset säilyttäisivät varhaiskasvatuksessa puhelimet ja muut mobiililaitteet häiriöttömässä tilassa esimerkiksi omassa laukussa toiminnan aikana ja puhelinta saisi käyttää vain opettajan luvalla.
- Perusopetuslain 29 §:n sääntelyä ei sovelleta perusopetuslaissa säädettyyn **aamu- ja iltapäivätoimintaan ja kerhotoimintaan** eikä **nuorisolain mukaiseen harrastamisen Suomen mallin nuorten harrastustoimintaan**.
- Opetushallitus suosittelee, että puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettaisiin myös näissä toiminnoissa. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että oppilaat säilyttäisivät puhelimet ja muut mobiililaitteet häiriöttömässä tilassa esimerkiksi omassa laukussa toiminnan aikana ja puhelinta saisi käyttää vain toimintaa ohjaavan henkilön luvalla.

Mobiililaitteiden käytön rajoitukset toisella asteella

- Toisen asteen koulutuksen puhelimen ja muiden mobiililaitteiden käytön ja säilytyksen sääntely eroaa perusopetuksen sääntelystä.
- Toisella asteella koulutuksen järjestäjä voi järjestyssäännöissä määrätä, että puhelimen tai muun mobiililaitteen häiritsevä käyttäminen opetuksen aikana on kiellettyä, ja että mobiililaitteet tulee pitää häiriöttömässä tilassa esimerkiksi opiskelijan laukussa tai taskussa.
- Välitunneilla ja muuna opetuksettomana aikana mobiililaitteen käyttöä voidaan rajoittaa, mutta sitä ei voida kokonaan kieltää. Jos mobiililaitteen käyttöä rajoitetaan opiskelupäivän aikana, tulee oppilaitoksen huolehtia, että opiskelijalla on kiireellisissä asioissa ja pakottavissa tilanteissa mahdollisuus käyttää mobiililaitettaan.

Oppilaan oman puhelimen ja muun mobiililaitteen käyttäminen opetuksessa

- Lähtökohtana on, että opetuksessa käytetään opetuksen järjestäjän tarjoamia laitteita, mutta myös oppilaan omaa laitetta voidaan käyttää osana opetusta.
- Huoltaja tai 15-vuotta täyttänyt oppilas päättää, tuoko oppilas oman mobiililaitteen kouluun.
- Opetuskäytöstä oppitunnilla päättää opettaja.
- Oppilaan oman laitteen käyttämisestä opetuksessa on tärkeää sopia huoltajien kanssa etukäteen. Opetuksessa käytettävää oppilaan omaa laitetta koskevan sopimuksen koulun kanssa tekee alle 15-vuotiaan osalta huoltaja, mutta huoltajan ja opettajan on tärkeää kuulla oppilasta laitteen käytöstä koulussa.

Valokuvan tai videon ottaminen ja julkaiseminen

- Järjestyssäännöissä voidaan määrätä, että puhelinta tai muuta mobiililaitetta ei saa käyttää toisen henkilön kuvaamiseen tai videoimiseen oppitunneilla ja opetuksettomana aikana ilman opettajan ja kuvattavan lupaa.
- Koulu ja koti voivat tukea lapsen hyvää mobiililaitteen käyttöä ja opettaa laitteen käytön pelisääntöjä – esimerkiksi, että kenestäkään otettua kuvaa tai videota ei pidä julkaista ilman lupaa.
- Valokuvien ja videoiden käytössä tulee huomioida lisäksi tekijänoikeudet.

Koulun laitteen käyttäminen koulun ulkopuolella

- Koulu voi sallia sen tarjoamien laitteiden käyttämisen oppilaan kotona ja muutoin koulun ulkopuolella.
- Laitteet ovat opetuksen järjestäjän omaisuutta ja opetuksen järjestäjä voi asettaa laitteiden käytölle ehtoja.
- Käytön ehdoista ja rajoituksista informoidaan oppilaita ja huoltajia.
- Laitteiden ja ohjelmien mahdollista rikkoutumista tai katoamista silmällä pitäen on tärkeää suunnitella ja informoida menettelytavat, joiden mukaan näissä tapauksissa toimitaan.

Oppilaan vahingonkorvausvelvollisuus laitteen rikkoutumisesta ja katoamisesta

- Opetuksen järjestäjien tulee ennalta varautua, miten toimitaan, jos koulun laite menee rikki tai katoaa.
- Myös alaikäinen on korvausvelvollinen, eikä korvausvelvollisuudessa ole alaikärajaa. Jos vahingon on aiheuttanut alaikäinen, hän on velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.
- Suositeltavaa on, että koulu kantaisi pääsääntöisesti riskin laitteen rikkoutumisesta ja katoamisesta, ellei koulu voi osoittaa, että oppilas on toiminut erityisen huolimattomasti tai tahallisesti.

Netissä tapahtuvaan epäasialliseen käyttäytymiseen puuttuminen

- Kiusaamista, häirintää, syrjintää, väkivaltaa ja muuta epäasiallista käyttäytymistä voi esiintyä netissä, sosiaalisessa mediassa sekä digitaalisissa peleissä.
- Koulun henkilöstön tulee puuttua netissä tapahtuvaan epäasialliseen käytökseen, joka tapahtuu kouluajalla, kouluun liittyvässä toiminnassa ja johon on osallisena koulun oppilaita.
- Jos opettaja, rehtori tai koulun muuhun henkilökuntaan kuuluva saa tietoonsa oppilaaseen vapaa-ajalla kohdistunutta epäasiallista käyttäytymistä, opettajan tai rehtorin on hyvä kertoa asiasta oppilaan huoltajille.
- Usein vapaa-ajalla tapahtunut kiusaaminen, häirintä, syrjintä, väkivalta tai muu epäasiallinen käyttäytyminen heijastuu myös kouluarkeen.

Puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön suunnittelu koulussa

Yhtenäisten käytäntöjen varmistamiseksi opetuksen järjestäjän on hyvä suunnitella etukäteen ainakin seuraavat laitteiden käytön periaatteet:

- laitteiden käyttöehdot
- laitteiden käytön periaatteet koulussa ja koulun laitteiden käyttö vapaa-ajalla
- omien laitteiden käyttö osana oppimista
- laitteiden säilytys ja esimerkiksi puhelinparkin käyttö
- miten laitteiden säilytyksessä ja käytössä huomioidaan hätätilanteet
- lupakäytännöt puhelimen tai muun mobiililaitteen käyttämisestä terveydenhoitoon ja apuvälineenä
- tieto- ja viestintäteknologian käyttöön liittyvä oppilaiden henkilötietojen käsittely ja ohjeistaminen
- tekijänoikeudet laitteita käytettäessä
- rikki menneiden laitteiden korjaaminen
- rikki menneiden ja kadonneiden laitteiden vahingonkorvaamisen periaatteet

Puhelimien ja muiden mobiililaitteiden käytön suunnittelu koulussa

- Perusopetuslain 47 a §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee edistää kaikkien oppilaiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä oppilaiden asemaan liittyvistä asioista.
- Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä koulun järjestyssäännön valmisteluun.
- Opetuksen järjestäjän tulee kuulla koulun **oppilaskuntaa** ennen suunnitelmien ja määräysten vahvistamista sekä ennen muita oppilaiden asemaan olennaisesti vaikuttavia päätöksiä. Opetuksen järjestäjän tulee selvittää myös **huoltajien** näkemyksiä. Näiden lisäksi on tärkeää osallistaa myös **opettajat ja muu henkilökunta**.

Usein kysytyt kysymykset 1 perusopetus

- Mikä on puhelinkiellon tavoite?
- Onko puhelimen käyttö kielletty oppitunnilla?
- Saako puhelinta käyttää oppitunnilla oppimiseen?
- Voiko puhelinta käyttää henkilökohtaisessa terveydenhuollossa tai apuvälineenä?
- Voiko puhelimen käyttämisen kieltää välitunnilla?
- Voiko puhelimen käytön kieltää ruokailussa?
- Voiko puhelimen käytön kieltää siirtymisissä?
- Voiko puhelimen käytön kieltää leirikoulussa?
- Voiko puhelimen käytön kieltää koulun retkellä?
- Voiko oppilas olla yhteydessä huoltajaan koulupäivän aikana?
- Voiko oppilas soittaa hätänumeroon koulupäivän aikana?

Löydät Usein kysytyt kysymykset [täältä](#)

Usein kysytyt kysymykset 2 perusopetus ja toinen aste

Perusopetus

- Tuleeko puhelimista ja muista mobiililaitteista määrätä järjestyssäännöissä?
- Onko puhelimen käyttö mahdollista kieltää koko koulupäivän ajaksi?
- Saako puhelinparkkia käyttää?
- Voiko oppilas säilyttää puhelinta laukussa tai repussa koulupäivän ajan?
- Saako valokuvaamisen ja videoimisen kieltää koulussa?
- Voiko puhelimen käytöstä määrätä kurinpitokeinoja?
- Mitä tehdä, jos oppilas ei laita puhelinta puhelinparkkiin?

- Voivatko järjestyssääntöjen määräykset olla erilaiset eri-ikäisille oppilaille?
- Pitääkö oman puhelimen käytöstä oppitunnilla sopia oppilaan huoltajan kanssa?
- Kuka vastaa, jos koulun laite rikkoutuu kotikäytössä?

Toinen aste

- Saako puhelinta käyttää lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa?
- Saako lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa ottaa opiskelijan puhelimen haltuun?

Löydät Usein kysytyt kysymykset [täältä](#)

**Vanliga frågor om mobila
enheter
Enhetschef Laura Francke**

Får jag använda telefonen för lärande under lektionen?

Ja. Det är tillåtet att använda telefon eller någon annan mobil enhet för lärande under lektionen med lärarens tillstånd. Lärarens tillstånd kan vara antingen muntligt eller vid behov skriftligt och det kan omfatta till exempel en eller flera lektioner.

Förbud mot användning av telefon eller annan mobil enhet utesluter inte skyldigheten att undervisa i innehåll och färdigheter som anknyter till digital kompetens.

Kan telefonen användas för personlig hälsovård eller som hjälpmedel?

Ja. Eleven får använda telefonen eller någon annan mobil enhet för sin hälsovård under lektionen med lärarens eller rektorns muntliga eller skriftliga tillstånd. Inte heller då får telefonen eller mobila enheten användas på ett sätt som stör undervisningen eller lärandet.

Det är möjligt att använda telefonen eller en annan mobil enhet till exempel för behandling av diabetes.

Mobila enheter kan användas i skolan förutom för hälsovård även för att stödja elevernas individuella behov, upprätthålla funktionsförmågan och som hjälpmedel i anknytning till elevens behov av stöd, till exempel som stöd för kommunikationen och som digitalt hjälpmedel.

Går det att förbjuda användning av telefoner under hela skoldagen?

Ja. Användning av telefon och annan mobil enhet kan förbjudas i ordningsreglerna under hela skoldagen. Enligt lagen om grundläggande utbildning får eleven inte använda telefoner eller andra mobila enheter under lektionen, med undantag för användning i inlärningsyfte med lärarens tillstånd eller för personlig hälsovård med rektorns eller lärarens tillstånd.

Ordningsreglerna ska föreskriva om förvaring av telefoner och andra mobila enheter under lektionen samt om användning och förvaring av dem under arbetsdagen vid andra tidpunkter än under lektioner.

Nödvändig användning under skoldagen ska emellertid alltid tillåtas.

Får man använda telefonparkering?

Ja. Utbildningsanordnaren beslutar i skolans ordningsregler om förvaring av telefoner och andra mobila enheter. Telefoner och andra mobila enheter kan förordnas att förvaras i ett störningsfritt utrymme till exempel i en väska, i telefonparkering, elevens låsbara skåp eller en annan lämplig plats. Om skolan använder telefonparkering är det bra att tydligt planera, ge instruktioner om och ansvara för dess användning i skolan.

Får man förbjuda fotografering och videoinspelning i skolan?

Ja. Eleven får ta ett foto eller en video på lektionen i inlärnings syfte om läraren och personen som ska fotograferas har gett tillstånd till det. I ordningsreglerna kan det föreskrivas att telefon eller annan mobil enhet inte får användas för att fotografera eller filma en annan person på rasten eller under annan tidpunkt än under lektioner utan tillstånd av läraren och den som fotograferas. Detta är motiverat för att säkerställa en säker studiemiljö för alla elever i skolan.

I strafflagen föreskrivs dessutom att avbildning på en toalett, i ett omklädningsrum eller på någon annan motsvarande plats är straffbart.

Får man ta telefonen av eleven om eleven stör undervisningen med den?

Ja. Rektorn och en lärare vid en skola har rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en elev ett sådant föremål eller ämne som eleven stör undervisningen eller lärandet med.

En telefon eller annan mobil enhet betraktas som ett sådant föremål om eleven stör sin egen eller en annan elevs lärande eller lärarens undervisning med den.

Även ljudlös användning av elevens telefon utan anknytning till undervisningen eller att eleven håller framme telefonen kan vara störande, även om det inte stör andra elever eller läraren. Då stör eleven sitt eget lärande med sin användning.

Som sista utväg kan rektorn eller läraren använda maktmedel för att omhänderta telefonen eller en annan mobil enhet.

Får telefon användas i gymnasieutbildning och yrkesutbildning?

Ja. Telefon och andra mobila enheter får användas i utbildning på andra stadiet. Utbildningsanordnaren kan emellertid i ordningsreglerna föreskriva att störande användning av telefon eller annan mobil enhet under lektionstid är förbjuden och att mobila enheter ska förvaras i ett störningsfritt läge, till exempel i studerandens väska eller ficka.

Vid andra tidpunkter än under lektioner, till exempel under raster, kan användningen av mobila enheter begränsas, men inte förbjudas helt.

Om användningen av en mobil enhet begränsas under skoldagen ska läroanstalten se till att studeranden har möjlighet att använda sin mobila enhet i brådskande ärenden och tvingande situationer.

Anna palautetta tästä tilaisuudesta

Kiitos, jos käytät 2 minuuttia ja annat meille palautetta:

[Tästä pääset antamaan palautetta](#)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos! Tack!

Laura Francke ja Kurt Torsell

